

Information i vejledningen – mellem fakta og fortolkning

V/ Miriam Dimsits
Vejleder i Studievalg Østjylland

Hej!

School Counselors

- Uddannet cand. mag. i religionsvidenskab og æstetik og kultur, AU
- Master i Vejledning, AU
- Vejledningspraksis:
  - De udsatte
  - på 1. klasse

Program for workshoppen:

- Hvorfor interessere sig for information i vejledningen? Og hvorfor gør jeg? *Øvelse 1*
- Resultater fra mit masterprojekt – information som faktaoverføring? I don't think so....
- Information mellem fortolkning og antagelse: *Øvelse 2 og 3*

Samtale om ligheder og forskelle mellem uddannelser.....

- V: jamen i folkeskolen arbejder man med elever ikke, [elever]
- VS: [hmm]
- V: i en klasse, altså i et fællesskab og der kan også [samtidig være]
- VS: [der har man ligesom] en magtstruktur eller sådan en eller anden form for
- V: der er et eller andet man skal [agere i]
- VS: [noget med ansvar og (...)]
- V: [En person] over for en gruppe, og ja lige præcis, og der der skal være progression, og der er nogle tests øh, og der altså der der er nogle ting og nogle læringsmål, der skal leveres og øhm, men men det handler om at det er nogle børn der skal udvikles til at kunne lære nogle forskellige ting, komme i en bestemt retning øhm (0,5) og man kan sige, man kan sige nogle af de samme ting for for psykomotorik øhm uddannelsen, at øh, at det også tit kan have, være man står i et kollektiv, altså man står med en gruppe som man skal give noget information
- VS: Ja, ja det [forstår jeg også godt]
- V: [men men det er(...)]
- VS: [men det som regel voksne]
- V: Ja, det kan det være [men det kunne også være]
- VS: [ja det kunne selvfølgelig (...)] ((Kigger ud i luften og taler færdigt for sig selv))
- V: [Det kunne] også godt være børn det kunne det sagtens. Men man kan sige, her bruger man kroppen kan man sige som redskab, og jeg tænker nogle af dine dine ord [du bruger]
- VS: [hm hm hm] ((griner lavmælt))
- V: i forhold til at beskrive psykomotorikuddannelsen, dem kan jeg bekræfte ((griner lidt)) netop ikke demontere. Jeg tænker det ligger meget i tråd med uddannelsen netop det der med at det det behøver ikke at være terapeutiske rum, men der er et eller andet kontemplativt, altså der er et eller andet hvor vi udforsker eller undersøger noget, men vi, men vi gør det med med kroppen som udgangspunkt.
- **Klip 2:**
- VS: altså der gik det meget ind på psykologi
- V: Ja
- VS: øh lidt lidt hippieagtigt [hi hi hi] ((griner))
- V: [ja ja] også et ord vi kunne [finde på at bruge en gang i mellem til at(...)] ja] ((griner højt))
- VS: [hi hi hi] ((griner højt))[altså det var, det var meget sådan øh føle føle øhm]
- V: [ja, ja, ja]

Hvorfor skal vi vejledere informere?

Where do we go now?
Sweet child...

Valg og valgproces

Hvad er mine muligheder

Information

Hvad er information? Hvad er dennes formål i vejledningssamtalen?

Anders Lovén:

Kompensatorisk vejledning – social opstigning

Faktaoverføring = information

Information relateret til individet = vejledning

Tove Løve:

Information = omverdensforhold, strukturering af forløb, livsfærdigheder, tests og interview, krav og valgmuligheder.

Faktuelle oplysninger med fokus på muligheder og barrierer som VS ikke selv ville have fået øje på.

Hvad er information? Hvad er dennes formål i vejledningssamtalen?

Gunnel Lindh:

Informationsformidling = fakta, men pas på ikke at lade *skjulte* præferencer/vurderinger afspejle sig i informationen

Efterspurgt og ikke- efterspurgt information

Gerald Egan:

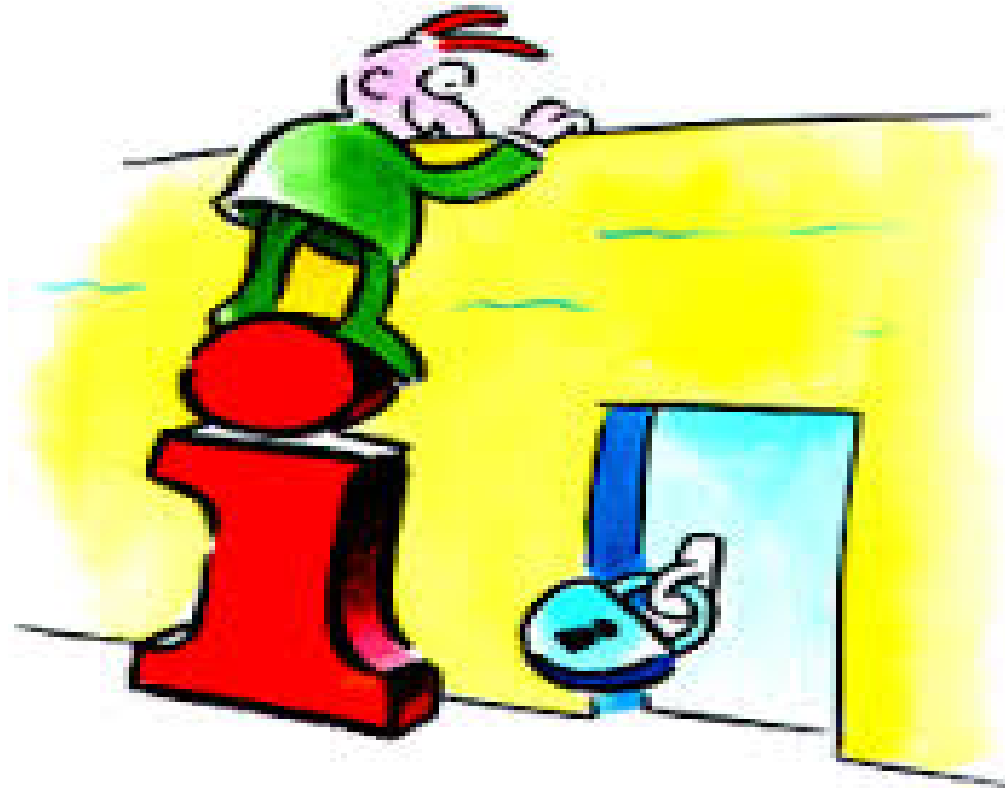
The skilled helper udpeger vejledtes "Blind spots"

Information er nødvendigt – men hvordan gør man?

Neutralitet?

Vurdering?

Magt?

Øvelse 1:

Om efterspurgt og ikke-efterspurgt information

1. Hvilken information efterspørges af vejledningssøgende i din praksis?
2. Hvad informerer du om udover hvad vejledningssøgende efterspørger?

Underliggende antagelser for vores vejledning finder vi i den "Ikke-efterspurgte information":

Det, vejledningsøgende bør vide.....

Hvis vejleder bliver du her?

Personlig holdning, professionel erfaring, forælder, systemets vejleder, agent for social forandring.....

Introduktion til et feltstudie:

- Vejledning i Studievalg
- Hæshed!!

It's my life
Don't you
forget

- Undersøgelsesmetode:
- Mulighed for introspektion
- Vejledningssamtaler og stimulated recall
- Grounded Theory

Resultater:

- Antagelser styrer informationsformidling
- Vejlederens fortolkning af nonverbale og verbale informationer fra vejledningssøgende styrer informationsformidling
- Vejlederens fordomme om vejledningssøgende (i Gadamerisk forstand) styrer informationsformidling

Antagelser styrer informationsformidling – Her ”interesse er afgørende for uddannelsesvalget”

Vejleder A: ”Det er svært at gennemføre en uddannelse, hvis man ikke finder den interessant” (p. 17)

Vejleder D:” ...så skal man ikke ind og regne og tælle og gøre ved, så kan man kigge på, hvad har jeg faktisk lyst til, øhm og læse

Frank: Ja. Det er selvfølgelig rigtigt

Vejleder D: Men der er også et stykke vej til XX ((griner)) det ved jeg godt, men jeg synes bare du skal vide det i forhold til, at der er altså nogle andre muligheder der, end der lige umiddelbart er på XX Universitet (p. 25).

Antagelser styrer informationsformidling - Her om, at "ansvar for egen valgproces giver det bedste valg"

Vejleder A: *"...jeg vil ikke komme med svaret på, hvad det er hun så skal gå i gang med..." (p.17)*

Vejleder B: *"...jeg vil gerne spille bolden tilbage, i stedet for at han begynder at sige en masse ting, og "måske kan jeg ikke komme ind" og sådan nogle ting, der vil jeg hellere vende den om og selv give ham redskaberne, så han selv kan finde ud af om han kan komme ind, og hvad han skal overveje. I stedet for at tage den på mig at vi skal ind på alt muligt. " (p. 18)*

Vejleder C: *"...Så jeg kan huske, at jeg tænkte på det tidspunkt, at jeg ville finde et eller andet konkret for ligesom at komme videre med det. Både for min egen skyld, så jeg ligesom følte, at nu (...)går vi videre med noget konkret, men også for at give hende noget som hun kunne sidde at arbejde med helt konkret.(...) Ligesom for at hun kan få det her overblik" (p.21)*

Nonverbale/verbale informationer fra vejledningssøgende styrer vejlederens informationsformidling

VS1: [Hvad så hvis vi skal] du ved der er kvote 2 og kvote 1

V: [ja]

VS1: Og kvote 2 det er der allerede den 15. marts

Vejleder fortæller derefter i 7 minutter om optagelsesregler. Jeg spørger hvorfor?

Vejlederen fortæller:

- "han får kuller, der lige inden 15. marts" ...
- "Og jeg tror sgu ikke han har været til noget oplæg"
- "Jeg kunne godt regne ud, at han måske ikke var nysproglig eller havde tre sprog på højniveau, det havde jeg nok gættet"
- "Men jeg tænkte at jeg var nødt til at sige, at det jo kunne være en af de her drenge, som ikke laver for meget, men godt kan."

(Vejleder E, p. 26 Ibid.)

Vejlederens fordomme om vejledningssøgende styrer informationsformidling

Vejleder D:...jeg havde måske skudt ham til at være en lille smule ældre, så det fik også betydning for, hvordan jeg lavede vejledningen, og derfor blev jeg også overrasket, da han sagde det her med højskole, og han begyndte at sige, det gør ikke så meget om jeg kommer ind i år eller næste år, fordi det var ikke sådan jeg havde læst det dengang vi startede samtalen, (...).fordi at jeg bare havde en underliggende fornemmelse af, at han gerne ville i gang.

I: Hvad bygger du den der fornemmelse på?

Vejleder D: På en masse andre samtaler jeg har haft i centeret, med nogen som kommer og har lavet noget andet, og hvor jeg er vant til, at når de så vil noget med videregående uddannelse, så kan det næsten ikke gå hurtigt nok med at komme i gang...(...)

(Ibid. p. 28)

Vejlederens fordomme om vejledningsøgende styrer informationsformidling – men her, når vejlederen at udfordre sine fordomme....

Vejleder B fortæller i interviewet om sin overraskelse over den 27-årige Steen:

...(...)jeg sidder der, og har egentlig lagt en strategi for den her vejledning, men alligevel fanger han mig på nogen ting, som jeg nok ikke havde planlagt at jeg ville ind over. (...)Fordi jeg havde vurderet ham netop som en del ældre, og mere ansvarlig og mere indsigtsfuld i forhold til livet, og så alligevel, så fornemmer jeg, at han sgu ikke har styr på det. Der er nogen ting som han væver lidt ved. Og hvad var det han lige sagde, det er ikke sikkert at jeg får brug for at supplere op. Hvor jeg er sådan mere, hov, du har slet ikke tjekket at du opfylder adgangskravene...

(Ibid., p. 29)

Opmærksomhedspunkter i forhold til informationsformidling:

Diskursen i samtalen om bestemte muligheder –
valoriserende/devaluerende?

Personlige/institutionelle antagelser om hvad
der er vigtigt at vide for vejledningssøgende?

Udfordres de ***ubevidste/bevidste fordomme*** om
vejledningssøgende i samtalen?

Øvelse 2 - fortolkning og "ekspertise"

Som uddannelseseksperter har I nu muligheden for at tilskikke disse fiktive karakterer en ny karriere. Vælg den uddannelse I synes, der passer bedst.

Mulige uddannelser: Pilot, socialrådgiver, afspændingspædagog, antropologi, medicin, bygningsingeniør, grafisk kommunikation, folkeskolelærer, laborant, journalist, finansøkonom

Øvelse 3 - fordomme og diskurs

Alle disse karakterer har nu fået frataget deres karrierer. Som uddannelsesekspert har du fået til opgave at værgе disse karakterer som nye vejledningskolleger til din arbejdsplads.

Din arbejdsplads har desperat brug for folk, så smør tykt på!
Hvilke ord vil du bruge til at beskrive dit job over for hver karakter?

Hvad tager du med herfra i dag?

- Vores fortolkninger og erfaringer er en vigtig ressource – så sørg for at udfordre disse i samtalen (så de ikke bliver en begrænsning for samtalen)!
- Vi er personligt og værdimæssigt involverede i vores beskrivelser af verden – giv din informationsformidling og dine kollegers et serviceeftersyn!

Tak for i dag! 😊